

| Vetenskap

Kritik mot Folkhälsomyndigheten: ”Det är så dags nu”

UPPDATERAD 2020-02-28 PUBLICERAD 2020-02-28

Björn Olsen tycker att Folkhälsomyndigheten ska bli tydligare i sin kommunikation om nya coronaviruset. Foto: Fredrik Funck

Experter riktar kritik mot Folkhälsomyndighetens hantering och kommunikation kring ett eventuellt utbrott av nya Coronaviruset.

- Deras agerande är för mig fullständigt obegripligt, säger Björn Olsen, professor vid institutionen för medicinska vetenskaper vid Uppsala universitet.

[Han tycker att det är bra att myndigheten nu har uppgraderat risken](#) för fler fall i Sverige av sjukdomen covid-19 som orsakas av nya coronaviruset.

- Det är väl så dags nu. Tidigare har man ju sagt: ”det blir ingen pandemi”, ”det är låg risk att det ska komma till Europa”. Och nu är det plötsligt i Europa, pang, säger Björn Olsen.

Han ifrågasätter Folkhälsomyndighetens budskap om att det fortsatt är låg risk för ett utbrott i Sverige.

- Jag tycker inte att Folkhälsomyndigheten ska underskatta sin roll i det här. De borde kommunicera till alla landets smittskyddsenheter men också till Socialstyrelsen och till Krisberedskapsmyndigheten. Deras roll är ganska stor och tung, säger Björn Olsen.

Och även om myndigheten nu har skärpt tonläget angående viruset, finns det betydelsefulla steg som de ännu inte har tagit, tycker Olsen.

– Jag skulle önska att de var lite snabbare med att säga: ”vi kommer att få en situation som är väldigt allvarlig och det är lika bra att ta höjd för det”. Vi borde ha en förhöjd bevakning i varje region och lägga in ett coronatest i varje luftvägstest när någon söker sjukvård för en luftvägsinfektion. Den typen av råd har ännu inte gått ut från Folkhälsomyndigheten och det är ganska många som sitter och väntar på det, säger Björn Olsen.

Budskapet från Folkhälsomyndigheten har tidigare varit att det är onödigt att skrämman upp folk i onödan. Björn Olsen i sin tur menar att en otydlighet skapar mer skräck och oro.

– Man skapar inte skräck genom att tala om hur det är. Om hela världen uppfattar det på ett visst sätt och vi på ett annat sätt, då får vi en kommunikationssvacka.

Han tycker att Folkhälsomyndighetens agerande under de senaste månaderna är ”fullständigt obegripligt”.

– Och där kan jag säga att jag representerar en stor del av smittskyddsläkarna i Sverige. Vi försöker ju att kommunicera det här på olika sätt, men om inget händer, vad ska man göra till slut?

Hur ser du på risken att Sverige kommer att drabbas av ett coronautbrott?

– Den är väldigt överhängande. Trodde italienarna för en vecka sen att de skulle drabbas av ett utbrott? Det är en bra fråga som man kan ställa till dem, säger Björn Olsen.

Staffan Sylan har tidigare varit smittskyddsläkare i Uppsala län och har skrivit en debattartikel i [Expressen där han är kritisk mot regeringen](#). Han menar att regeringen ska ha spridit felaktiga uppgifter om Sveriges beredskap.

– Om det skulle bli en utveckling mot en pandemi måste man ha med hela svenska folket på åtgärderna som man då kommer att rekommendera. Och går man i stället ut och tonar ner så blir ju tilltron till våra svenska myndigheter mindre, säger Staffan Sylan.

Folkhälsomyndigheten menar att Sveriges beredskap är god.

– Man har resurser för att provta och smittspåra enstaka individer. Men det är inte samma sak som att ha beredskap för ett coronavirusutbrott. Då pratar man ju främst om spridning människa till människa. Och det sceneriet berördes inte alls under presskonferensen i dag, säger Sylan.

Han är också kritisk mot att Folkhälsomyndigheten inte alls har lyft frågan om hur mycket pengar som behövs för att stärka beredskapen.

– Man bedömer ju att bristen på skyddsutrustning kan bli en flaskhals i hanteringen av smittspridningen. Och då måste man vara väldigt aktiv redan nu och se till att man får in tillräckligt med skyddsutrustning, säger Staffan Sylan.

Anders Tegnell är statsepidemiolog på

Folkhälsomyndigheten och säger att han har bra kontakt med smittskyddsläkarna på sjukhusen runt om i Sverige. Enligt honom ska de inte dela kritikernas bild.

– Det finns pandemiplaner och sjukhusen är väl medvetna om att detta kan hända. Sen finns det ju inga tomma vårdplatser som står och väntar på någon pandemi, så kan vi ju inte ha det. Det vore helt orimligt. Vi kommer knappast att gå från noll till tvåhundra fall på ett par dagar. Så sjukvården kommer att ha viss tid på sig att ställa om, säger Anders Tegnell.

Men i Italien gick utvecklingen väldigt snabbt, tror du att det skulle kunna hända i Sverige?

– Vi ska inte svära oss fria från någonting, även i de bästa fallen kan man ha otur. Men hittills har ju vårt system i Sverige fungerat väldigt bra. Jag tror att vi fortsatt kommer att kunna hantera de här enstaka fallen som kommer hit, säger Tegnell och tillägger att Sverige har mycket bättre beredskap än Italien.

Anders Tegnell håller inte med Björn Olsen om att Folkhälsomyndigheten redan nu skulle börja ta coronatester på alla patienter som söker för luftvägsbesvär.

– I något läge när man ändå börjar misstänka att vi har en spridning i Sverige och det är svårt att se hur omfattande den är, då kan man möjligen fundera på något sånt. Men det har både praktiska, säkerhetsmässiga, GDPR-mässiga och andra komplikationer. Man kan inte bara ta prover på folk hur som helst, de måste få veta om det, de måste få veta resultat, man måste ha kapacitet att ta hand om proverna.

Läs mer: [Socialstyrelsen hemlighåller världens kapacitet att hantera ett coronavirusutbrott](#)

[Lena Hallengren: Gäller att vi är uthålliga](#)

TEXT

Alexandra Carlsson Tenitskaja

alexandra.carlsson.tenitskaja@dn.se